

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 21. november 2011 af Østre Landsrets 9. afdeling
(landsdommerne Karen-Anke Tørring, Frosell og Anna Lindgren (kst.)).

9. afd. a.s. nr. B-3478-10:

Dræby Landvindingslag

(advokat Jens Andersen-Møller)

mod

1) Odense Havn

(advokat Bo Ascanius)

2) Entreprenørgården Munkebo A/S

(advokat Klaus Kastrup-Larsen v/advokat Lars Schreiner Hansen)

og

9. afd. a.s. B-3518-10:

Entreprenørgården Munkebo A/S

(advokat Klaus Kastrup-Larsen v/advokat Lars Schreiner Hansen)

mod

1) Odense Havn

(advokat Bo Ascanius)

2) Dræby Landvindingslag

(advokat Jens Andersen-Møller).

Odense Rets dom af 11. november 2010 (BS 4-1461/2008) er anket af Dræby Landvindingslag med påstand som for byretten om frifindelse. Dræby Landvindingslag har over for Entreprenørgården Munkebo A/S påstået, at Entreprenørgården Munkebo A/S tilpligtes at friholde Dræby Landvindingslag for ethvert krav, herunder renter og omkostninger, som dette lag måtte blive dømt til at betale Odense Havn.

Odense Havn har påstået stadfæstelse, subsidiært at Dræby Landvindingslag og Entreprenørgården Munkebo A/S alternativt dømmes til at betale det for byretten opgjorte beløb på 191.435,59 kr. med procesrente af 150.224 kr. fra sagens anlæg den 11. juni 2008 og af 41.211,59 kr. fra den 6. oktober 2008, alt til betaling sker.

Entreprenørgården Munkebo A/S har påstået frifindelse og nedlagt selvstændig på om, at Dræby Landvindingslag tilpligtes at friholde Entreprenørgården Munkebo A/S for ethvert beløb, herunder renter og sagsomkostninger, som Entreprenørgården Munkebo A/S måtte blive pålagt at betale til Odense Havn

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaringer af Hans Jørgen Ellekilde, Peter B. Christiansen, direktør Torben Harder, ingeniør Knud Erik Simonsen og gravemester Per Nielsen

Hans Jørgen Ellekilde har supplerende forklaret bl.a., at Landvindingslaget udgøres af lodsejerne i området. Laget er stiftet med pligt til at vedligeholde diger, kanaler og pumper. Den samlede digelængde er ca. 2,5 km. Han er gået forbi gittermasten, når han har tilset digerne, hvilket er sket ca. en gang om året. Han er bekendt med, at der er et ledefyrssystem på fjorden, og at der er en lanterne i toppen af gittermasten, men han har ikke lagt mærke til, at ledefyrene er synkroniserede, og han vidste ikke, at der var kabler i vandet. Entreprenørgården Munkebo A/S har udført digearbejder for Landvindingslaget 2-3 gange tidligere. Typisk er entrepriseaftalerne indgået ved mundtlig aftale på det sted, hvor arbejdet skulle udføres. I maj-juni 2007 mødtes han med Torben Harder ved diget og indgik aftalen om udbedring af de skader, der var kommet på diget efter en storm i 2006. Harder gav et prisoverslag på opgaven, og de aftalte, at Entreprenørgården Munkebo A/S skulle udføre så meget arbejde som muligt inden for den opgivne pris. Han mener ikke, at Harder spurgte, om der var noget de skulle passe på under gravearbejdet, og de talte ikke om kab-

ler. Entreprisen bestod i at skrabe noget materiale op på diget igen. De aftalte, at materialet skulle tages fra vandet og ikke for tæt på diget. Der er en besparelse i at genanvende materialet i forhold til, at man ellers skulle have købt noget materiale. Han fulgte ikke med i arbejdet, som nok har været 10-14 dage. Ove Motzkus, der bistår Landvindingslaget med at efterse og vedligeholde pumperne, var ikke hyret til at give instrukser om arbejdet, men var nok derude af ren interesse. Han var ikke klar over, at der var gravet 1½ meter ned. Han havde alene forestillet sig, at man ville grave 20-40 cm. ned. Han tænkte ikke på, at det var nødvendigt at søge om tilladelse til at reparere diget. Han talte derfor heller ikke med Harder om opgavefordelingen med hensyn til indhentelse af tilladelser. Han er bekendt med søkortet for området og ville måske have handlet anderledes, såfremt kablet havde været markeret på kortet.

Peter Christiansen har supplerende forklaret blandt andet, at han godt er klar over, at der skal lægges markeringsbånd over kabler, men at han ikke er sikker på, om det også gælder på søterritoriet. Havnen er i gang med en proces, hvor man udskifter visse gamle ledefyr med solcelledrevne fyr. Det drejer sig ca. en tredjedel af havnens ledefyr. Den resterende del skal fortsat drevet af strøm fra land. LED-lys har ikke noget at gøre med solceller, men betyder at der benyttes lavenergipærer. Vandet mellem ledefyr 14 og 15 er på det meste af strækningen ikke dybere end ca. 50 cm. Området er ikke en officiel sejlrende, men det hænder, at fiskere sejler igennem. Han kan huske, at der under skønsforretningen var tvivl om, hvor dybt kablet var gravet ned, og at han påtog sig at få det undersøgt. Han erindrer, at der var en, der sagde, at kablet lå en skovlsdybde nede, men han husker ikke, hvem der sagde det. Han ville ikke selv have brugt udtrykket. Gittermasten forsyner ledefyr 14 med strøm, og der var et yderligere kabel, som sikrede at det blinkede synkront med ledefyr 15. Da der tidligere havde været udført reparationer på kabler med dårlige resultater, og da der ved reparation ville være tale om en omkostning i størrelsesordenen 500.000 kr., valgte havnen den alternative og mere driftssikre løsning.

Torben Harder har supplerende forklaret bl.a., at han under mødet med Hans Henrik Ellekilde talte om arbejdets omfang, herunder hvor materialet skulle tages fra. Som altid forespurgte han, om der var noget, de skulle være opmærksomme på, når de gravede. Det var ikke specifikt møntet på kabler. Efterfølgende var han ude ved diget sammen med grave-mesteren. Det var hans opfattelse, at de var på privat grund. Ove Motzkus tilså arbejdet, og han var selv derude en enkelt gang under arbejdets udførelse.

Knud Erik Simonsen har supplerende forklaret bl.a., at en båke er et skilt, der markerer sejlretningen og ikke kablerne. Da søkablet blev gravet ned, kontrollerede han nedgravningsdybden på hele strækningen. Det er ikke muligt, at lægge et markeringsbånd til søs. Tæt ved land blev der gravet en rende til kablet, men længere ude blev kablet spulet ned. Teoretisk kunne man måske godt have lagt et markeringsbånd tæt ved land og på land. Han var i sin tid med til at søge tilladelse til nedlæggelsen af kablet, og de fulgte de anvisninger, der blev givet, herunder at kablet skulle graves en meter ned. Der var ikke behov for afmærkning af kablet, da det lå i et lavvandet område. Der var heller ikke noget krav om, at det skulle markeres. Farvandsvæsenet og Kort- og Matrikelstyrelsen udarbejder søkort med registreringer af ledninger og kabler på baggrund af indberetninger fra ledningsejerne. Så vidt han er orienteret, registrerer man alene kabler, der går på tværs af sejlrenden. I toppen af gittermasten er der en lanterne, der blinker synkront med ledefyr 14 og 15. Strømmen kommer fra land og føres frem til gittermasten via to luftledninger. Havnen har ikke drøftet med Farvandsvæsenet, om kablerne skal registreres. Man kunne principielt godt have markeret kablet med en båke, men det ville ikke give nogen mening.

Per Nielsen har supplerende forklaret bl.a., at det var svært at bedømme, hvor dybt han gravede, da der flød vand til. Der var store huller i diget ved masten. Det var hans indtryk, at Ove Motzkus førte tilsyn med arbejdet. Ellekilde var derude en enkelt gang. Det kunne være gået anderledes, hvis der havde været et markeringsbånd. Motzkus sagde ikke, hvor dybt de skulle grave, men han viste dem, hvor de kunne hente marksten. Han anvendte en 30 tons tung gravemaskine til arbejdet. Det kan godt passe, at han gravede ned til 1½ meters dybde. Han ville højst sandsynligt have opdaget et markeringsbånd.

Procedure

Parterne har for landsretten gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

Landsrettens begrundelse og resultat

Landsdommerne Frosell og Anna Lindgren (kst.) udtaler:

Det fremgår af de fremlagte fotos af gittermasten, at den er placeret på stranden mellem diget og fjorden, og at søkablet fra masten har retning ud mod den smalle forstrand og

fjorden. Efter det oplyste bliver gittermasten forsynet med strøm fra to luftledninger og er placeret i et område med flere ledefyr.

Under disse omstændigheder finder vi, at Dræby Landvindingslag forud for iværksættelsen af digeretableringen burde have søgt oplysninger hos Odense Havn for at afklare, om søkablet kunne have betydning for gravearbejdet ved retableringen af diget. Ligeledes finder vi, at Entreprenørgården Munkebo A/S – som entreprenør med en selvstændig undersøgelsespligt – før gravearbejdet ud for masten på tilsvarende måde burde have søgt de fornødne oplysninger. I den forbindelse bemærkes, at det ikke mod Hans Jørgen Ellekildes benægtelse findes godtgjort, at Torben Harder ved indgåelsen af entrepriseaftalen har forespurgt, om der var forhold, der særligt skulle tages hensyn til under gravearbejdet. Endvidere kan det ikke lægges til grund, at Ove Motzkus har ført tilsyn med gravearbejdet.

Herefter finder vi, at der foreligger det fornødne ansvarsgrundlag for såvel Dræby Landvindingslag som Entreprenørgården Munkebo A/S, og at de er solidarisk ansvarlige for den skete skade. Vi tiltræder af de af byretten herom anførte grunde, at erstatningen er fastsat som sket, og at erstatningsbeløbet i det indbyrdes forhold mellem disse parter skal afholdes med halvdelen af hver. Vi stemmer således for at stadfæste byrettens dom.

Landsdommer Karen-Anke Tørring udtaler:

Jeg anser det ikke for tilstrækkeligt godtgjort, at henholdsvis Dræby Landvindingslag og Entreprenørgården Munkebo A/S har optrådt ansvarspådragende. Herved har jeg særligt henset til oplysningerne om gittermasten, som den fremstod på stedet, og indholdet af den deklaration om ledefyrsmaster, der er tinglyst på matr. nr. 57^b, Dræby By, Munkebo, og som ikke omtaler søkablet. Endvidere har jeg henset til den manglende afmærkning af kablet såvel til lands som til søs. Odense Havn har ikke påpeget forhold, som i øvrigt måtte give Dræby Landvindingslag og Entreprenørgården Munkebo A/S særlig anledning til at afklare spørgsmålet om kabler ved henvendelse til havnen. Det bemærkes herved, at en undersøgelse af søkort eller af ledningsejerregisteret ikke ville have givet de fornødne oplysninger.

Det er under de ovennævnte omstændigheder uden selvstændig betydning, at der muligt er blevet gravet til en dybde af 1,5 meter under havbunden, og at arbejderne er udført uden at reguleringsbestemmelserne i kystbeskyttelseslovens kapitel 3 blev iagttaget, og jeg finder

det derfor betænkeligt at anse Dræby Landvindingslag og Entreprenørgården Munkebo A/S for erstatningsansvarlige over for Odense Havn som følge af den indtrufne graveskade.

Der afsiges dom efter stemmeflertallet.

Dræby Landvindingslag og Entreprenørgården Munkebo A/S skal efter sagens udfald in solidum betale sagens omkostninger for landsretten til Odense Havn med 25.000 kr., der modsvarer udgifter til advokatbistand. Ved fastsættelsen af beløbet er der ud over sagens værdi taget hensyn til sagens omfang for landsretten.

I forholdet mellem Dræby Landvindingslag og Entreprenørgården Munkebo A/S ophæves omkostningerne.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsretten skal appellanterne, Dræby Landvindingslag og Entreprenørgården Munkebo A/S, betale 25.000 kr. til indstævnte, Odense Havn.

Det idømte betales inden 14 dage efter denne doms afsigelse, og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Ingen af appellanterne, Dræby Landvindingslag eller Entreprenørgården Munkebo A/S, skal betale sagsomkostninger til den anden appellant.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 21. november 2011

Karina Storm Jensen
specialist

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 11. november 2010 i sag nr. BS 4-1461/2008:

Odense Havn
Londongade 1
5000 Odense C
mod
Dræby Landvindingslag
c/o H.J. Ellekilde, Ejendomsselsk. Lindø
Bycentret 202
5330 Munkebo
og
Entreprenørgården Munkebo A/S
Garbækstofte 5
5330 Munkebo

Under denne sag, der er anlagt den 11. juni 2008, har sagsøgeren, Odense Havn, påstået de sagsøgte, Dræby Landvindingslag og Entreprenørgården Munkebo A/S, dømt til solidarisk, subsidiært alternativt, at betale 191.435,59 kr. med procesrente af 150.224 kr. fra sagens anlæg og af 41.211,59 kr. fra den 6. oktober 2008 til betaling sker.

Sagsøgte Dræby Landvindingslag har påstået frifindelse og har overfor sagsøgte Entreprenørgården Munkebo A/S påstået, at Entreprenørgården Munkebo A/S tilpligtes at friholde sagsøgte Dræby Landvindingslag for ethvert krav herunder renter og omkostninger, som dette lag måtte blive dømt til at betale sagsøgeren.

Sagsøgte Entreprenørgården Munkebo A/S har påstået frifindelse i forhold til såvel sagsøgeren som sagsøgte Dræby Landvindingslag, subsidiært betaling af et mindre beløb fastsat efter rettens skøn.

Sagsøgte Entreprenørgården Munkebo A/S har overfor sagsøgte Dræby Landvindingslag påstået, at Dræby Landvindingslag skal tilpligtes at friholde Entreprenørgården Munkebo A/S for ethvert beløb herunder renter og omkostninger, som denne måtte blive pålagt at betale til sagsøgeren.

Sagsøgte Dræby Landvindingslag har heroverfor påstået frifindelse.

Sagen drejer sig om et søkabel tilhørende Odense Havn, der blev revet over under Entreprenørgården Munkebo A/S's arbejde med udbedring af skader på et dige, hvilket arbejde Entreprenørgården Munkebo A/S var antaget til at udføre for Dræby Landvindingslag.

Sagens nærmere omstændigheder.

I 1981 opsatte sagsøgeren ledefyr på Odense Fjord.

I brev af 4. juni 1981 skrev sagsøgeren til Farvandsdirektoratet, at man bad om, at der ville blive bragt en meddelelse i "Efterretninger for Søfarende" om, at der i forbindelse med etablering af et ledefyrssystem på Odense Fjord ville blive ændret i den eksisterende båkeafmærkning i perioden fra den 1. august til den 1. september 1981, samt at gravelinier ville blive markeret med hvide kryds, mens midtfarvandsafmærkningen fortsat ville bestå af båketrekanter med rød dagslysflouescerende maling.

I et brev af 18. september 1981 fra sagsøgeren til Fiskerikontrollen i Kerteminde er blandt andet anført, at Havnevæsenet i perioden fra september 1980 til september 1981 har opstillet 8 eldrevne ledefyr på vanddækket areal på Odense Fjord. Det fremgår endvidere, at elforsyningen til ledefyrene fremføres via søkabler, som er spulet 0,5 meter til 1 meter ned i fjordbunden, samt at Fiskerikontrollen anmodes om ved lejlighed at udlevere et eksemplar af vedlagte kabelplaner til erhvervs- og fritidsfiskere, som efter Fiskerikontrollens skøn fisker i det pågældende område med henblik på at forebygge skader på søkablerne.

I januar 1982 blev tinglyst en deklaration på martr. nr. 57 b, Dræby By, Munkebo, hvorefter lodsejeren bekræftede at have meddelt sagsøgeren en for ham og efterfølgende ejere uopsigelig tilladelse til på den pågældende ejendom at anbringe 1 stk. ledefyrmast og at efterse og vedligeholde denne.

I juni 2007 blev Entreprenørgården Munkebo A/S af Dræby Landvindingslag ved H. J. Ellekilde anmodet om at udbedre skader på diget ved Vigerø.

I slutningen af juni 2007 konstaterede sagsøgeren, at ledefyrskablet fra masten var blevet overgravet.

Sagsøgeren rettede herefter henvendelse til Dræby Landvindingslag ved brev af 3. juli 2007, hvori det blev anført, at forsyningskablet til farvandsafmærkningen på Vigerø og ved værftet var revet over.

Det beskadigede kabel var ikke registreret i ledningsejerregisteret (LER).

Topdanmark, der er ansvarsforsikrer for Dræby Landvindingslag, har i et brev af 5. november 2007 til sagsøgeren anført, at der næppe heller er pligt til at registrere det pågældende søkabel i LER.

I et brev af 16. november 2007 fra Kystdirektoratet til Dræby Landvindingslag er blandt andet anført, at Kystdirektoratet er den myndighed, der træffer afgørelse i forbindelse med forhøjelser af diger, og den myndighed, der giver

tilladelse til at grave m.v. og foretage nogen terrænændring på strandbredder og kyststrækninger, samt at Kystdirektoratet ikke kan se, at der er givet tilladelse derfra til terrænændringer af stranden i forbindelse med indvinding af sand.

Ved brev af 10. december 2007 fra Dræby Landvindingslag til Kystdirektoratet oplyste laget, at de udførte arbejder primært har tjent til udbedring af de skader, der skete ved højvandet 1. november 2006, og at diget ikke er forhøjet ved de udførte arbejder, samt at det beklages, at laget ikke har været opmærksom på, at man skulle have søgt om tilladelse, hvilket dermed er gjort i håb om, at en sådan tilladelse kan gives efterfølgende.

Farvandsvæsenet har under sagen oplyst, at det omtalte søkabel nord for Vigerø ikke er vist i søkort over området, og at Farvandsvæsenet heller ikke har oplysninger herom i et internt kabelregister. Endvidere ses meddelelse om etableringen ikke at have været bragt i Efterretninger for Søfarende i 1982.

Sagsøgerne lod skaden udbedre ved at vælge en alternativ løsning til enten en udskiftning eller en splejsning af det overrevne kabel, idet man skiftede til solcelledrevne fyr.

Der har under sagen været afholdt syn og skøn ved salgschef Lars Højsgaard, der har foretaget besigtigelse den 23. september 2009 og har afgivet erklæringer af 2. februar 2010 og 16. maj 2010.

Sagsøgerens krav fremkommer således:

2 ledefyr (13 og 14) á 8.950,00 kr.	kr. 17.900,00
vinkelfyr	kr. 65.136,00
omkobling	kr. 2.179,20
styresystem, montering og opsætning m.v.	<u>kr. 106.220,39</u>
ialt påstandsbeløbet	<u>kr. 191.435,59</u>

Forklaringer.

Peter B. Christiansen har forklaret, at han har været ansat som driftschef i Odense Havn siden 2006. Der er ingen sejlrende ved ledefyrslinien mellem fyr 13 og 14. Disse to fyr blinker synkront. Der ligger to kabler ud til disse, for at de kan blinke synkront. Begge kabler er gravet over.

Fyr nr. 15 er et separat vinkelfyr, der ikke er synkroniseret med fyr 13 og 14, hvorfor der kun går et kabel ud til fyr 15 fra fyr 14. Lindø har i sin tid givet afslag på at forsyne fyr 15 med strøm fra land hos dem, selv om det ville være en kortere afstand.

I slutningen af juni 2007 fik havnevagten en henvendelse fra lodserne om, at

der manglede lys på linie 6 og 7. Havnevagten gik til ham med oplysningerne, og han rekvirerede huselektrikeren Glenco.

Elektrikeren, Jesper Augustus Jensen, tog ud og så på det sammen med en af Odense Havns pladsfolk, formentlig Mogens Andersen. Det var dem, der optog billederne, som er fremlagt i sagen. Han fik af dem at vide, at der var gravet dybt, og at der lå jordvolde, samt at kabelstumpen stak ud af en jordstak umiddelbart i nærheden af masten. Det er den kabelstump, der er fotograferet i sagen. Han så selv på det nogle dage senere.

Han overvejede, hvordan skaden skulle udbedres. Glenco fik tilbud på et nyt kabel, da Odense Havn havde dårlige erfaringer med at reparere ødelagte søkabler. Der kunne være brud på kablet længere ude som følge af et evt. træk i kablet i forbindelse med overgravningen. En splejsning af kablet var derfor ikke en driftsikker løsning.

Prisen på nye kabler var meget høj. Han valgte i stedet solcelleløsningen, der kostede halvdelen eller en tredjedel af, hvad ny kabelføring ville have kostet. Fordelen var, at solcellefyrene ville virke, og der ville være garanti på arbejdet. Fyr 13 og 14 er nu synkroniserede ved hjælp af GPS.

Udbedringsarbejdet blev udført i løbet af august 2007. Hvis ikke prisen for nye kabler havde været så høj, ville det have været en bedre løsning at få lagt nye kabler. Det ville han have foretrukket, da det ville have ført til mindre vedligeholdelse end solcelleløsningen.

Soldrevne fyr er af Odense Havn ellers kun anvendt på småøer ude i fjorden, hvor det ikke er muligt at få lagt kabler ud til. Odense Havn har skiftet et kabelrevet fyr til et solcellefyr på grund af forsyningssikkerheden, men ikke alle Odense Havns nyeste fyr er solcellefyr.

Søkablerne har ikke været registreret i LER. Han vidste ikke, at søkabler kunne registreres frivilligt der. Odense Havn overvejer nu, om de skal foretage registrering. Kablerne er ikke registreret på søkort, fordi de ikke gik på tværs af en sejlrende. I de tinglyste deklarationer er der ikke kortmateriale vedrørende kabler. Odense Havn overvejer ikke at udsende kort til lodsejerne. Ham bekendt anvendes bådeafmærkning af kabler kun, hvis kabler går på tværs af en sejlrende.

Han husker ikke, hvem der under skønsforretningen udtalte, at kablet var gravet ned i "skovlsdybde", men han husker, at ordet blev nævnt. Den eksakte dybde skulle han senere fremsende oplysninger til skønsmanden om, hvilket han gjorde efter indhentelse af oplysningerne fra sagsøgerens brev til Fiskerikontrollen. Af det brev fremgik, at kablet lå i ½ til 1 meters dybde.

Han er ikke bekendt med, om der blev lagt markeringsbånd ned over kablet. Han er bekendt med, at der er pligt hertil ifølge stærkstrømsreglementet. Da

kablerne blev lagt ned, var der krav om, at de skulle ned i mindst 1 meters dybde.

Han vidste, at der var et digelag på stedet. Han er ikke bekendt med, i hvilket omfang området blev brugt af f. eks. fritidsfiskere. Der går en luftledning fra elmasten videre ind i landet.

H.J. Ellekilde har forklaret, at han er formand for Dræby Landvindingslag, der er en sammenslutning af 30 - 50 lodsejere i området. Bestyrelsen består af 3 personer. Laget har en indtægt på ca. 100.000 kr. om året, hvoraf halvdelen anvendes til drift af pumper, og det resterende beløb anvendes til vedligehold. Ove Motzkus er ansat til at vedligeholde pumperne og arbejder ikke over 200 timer om året.

I november 2006 var der meget højvande samt blæst fra den "forkerte" side. Der var store partier af diget, som var skyllet væk i en løbende proces.

Han var ude for at se på skaderne, der var opstået et af de sædvanlige steder. Materialerne skulle lægges op igen, og det arbejde bad han Torben Harder fra Entreprenørgården Munkebo A/S om at udføre. Entreprenørgården Munkebo A/S havde tidligere et par gange foretaget reparation af diget.

Han og Torben Harder mødtes og stod sammen og så på det beskadigede stykke dige. De stod i den modsatte ende af det sted, hvor masten stod. Han og Torben Harders møde på stedet tog nok 10 - 20 minutter. De talte ikke om, at der kunne være kabler på stedet. Han fik oplyst prisen, som han syntes, var i orden.

Torben Harder skulle tage materialet til opbygningen af diget et stykke ude i vandet. Han forventede, at materialet ville blive taget fra overfladen af havbunden. Han vidste intet om, at der skulle søges tilladelse til sådant arbejde. Det var et udbedringsarbejde. Der kunne også lægges marksten i diget.

Han kendte intet til, at der var kabler på stedet og tænkte slet ikke på det. Han har passeret masten, men han har ikke hæftet sig ved, at der er kabler i luften fra masten eller kabler ned i jorden fra masten. Han kendte ikke til nogen deklaration på stedet.

Der blev ikke ført tilsyn med det arbejde, Entreprenørgården Munkebo A/S udførte. Han hørte første gang om skaden, da han fik brev fra sagsøgeren i juli 2007. Månedes efter besigtigede han stedet. Han ved ikke, hvor skaden på kablet er sket.

Lige på det sted, hvor masten er, ligger der ikke både for svaj, men det gør der lidt længere henne. Han vidste, at der var lys på masten, men hvordan det hang sammen med de øvrige fyr, vidste han intet om. Han vidste, at de havde en sammenhæng, men ikke hvordan sammenhængen var. Han har ik-

ke undersøgt søkort eller LER.

Ove Motzkus' arbejde bestod i at have tilsyn med pumperne og lignende, men Ove Motzkus havde ikke tilsyn med Entreprenørgården Munkebo A/S's arbejde med diget. Ove Motzkus har nok været på stedet et par gange for at se på og har overfor ham bekræftet, at arbejdet var færdigt. Han har også selv set, at arbejdet var færdigt.

Torben Harder har forklaret, at han er direktør i Entreprenørgården Munkebo A/S, der har udført arbejde for Dræby Landvindingslag 2 - 5 gange.

Han mødtes på stedet med H. J. Ellekilde efter telefonisk aftale. Hans og H. J. Ellekildes besigtigelse varede under ½ time. AB 92 blev ikke aftalt. Diget skulle reetableres de steder, hvor materialet var skyllet ned. Der var huller på det sted, hvor de stod, og de kunne se, at der var flere steder hen ad diget, hvor der var huller. Han kan ikke huske, om han og H. J. Ellekilde gik strækningen igennem.

Materialet måtte ikke tages umiddelbart foran diget, da det så ville skylle ned straks ved næste højvande. H. J. Ellekilde bad ham ikke om at søge tilladelse til arbejdet eller om at foretage nogle undersøgelser, før arbejdets udførelse. Han tænkte ikke, at der skulle søges tilladelse til at grave og udbedre skaderne på diget på det sted, da det var privat grund.

De skulle grave på forstranden eller i vandet, idet stranden og vandet dog er udflydende begreber på det sted. De skulle grave ned til leret, men skulle ikke grave dybe huller. Han spurgte H. J. Ellekilde, om der var noget, de skulle passe på derude, når de gravede, hvilket der blev svaret nej til. Der ville normalt heller ikke være noget at tage hensyn til et sådant sted. Han lagde ikke mærke til masten, som han og H. J. Ellekilde stod et stykke væk fra, da de talte sammen.

Arbejdet blev udført i juni måned 2007. Forinden havde han skridtet store dele af strækningen, hvor arbejdet skulle udføres, af sammen med gravemesteren. Det sidste stykke, hvor masten stod, gik de ikke på. Udbedringen af det stykke kom først til senere, da det afhang af, hvor mange penge digelaget havde.

Han fik ingen melding fra sin gravemester om, at der var gravet noget op eller over under arbejdet. Han var ude for at kigge, mens arbejdet stod på. Det var ikke noget vanskeligt arbejde. Arbejdet blev udført med en 30-tons bæltgravemaskine. Han ved ikke, hvor dybt der blev gravet.

Ove Motzkus har været på stedet, mens arbejdet blev udført. Han ved ikke, hvor ofte Ove Motzkus kom. Udbedringen af det lille ekstra stykke af diget, hvor masten stod, blev aftalt mellem Ove Motzkus og gravemesteren. Arbejdet blev faktureret og betalt.

Han har rygtevis hørt, at Odense Havn generelt ville udskifte sine fyr til solcelledrevne fyr. Han har ikke søgt i LER, da der var tale om en privat grund. Han har heller ikke set på søkort forud for arbejdet. Han har ikke hæftet sig ved, at der var en mast på stedet. Han troede, at digelaget ejede diget, og han har derfor ikke talt med den egentlige grundejer på stedet.

Knud Erik Simonsen har forklaret, at han har været ansat i Odense Havn fra 1972 til 1988. Han er uddannet teknikumingeniør og var projektleder, da ledefyrsystemet i Odense Fjord blev opsat.

Der blev søgt tilladelse i Ministeriet for Offentlige Arbejder til opførelsen af ledefyrsystemet, og den tilladelse fik de. Farvandsvæsenet skulle godkende og kontrollere fyrene. Det blev også foretaget. Kablerne havde en beklædning, så de kunne udlægges i vand uden yderligere.

Fra masten og ud mod fyr 13 blev der gravet med gravemaskine på en strækning, der var lidt længere end ud til vandlinien. Man gravede så langt ud, som man kunne komme. På resten af strækningen blev kablerne spulet ned i havbunden, der bestod af gytje.

Entreprenøren fik besked på, at kablerne skulle graves minimum 1 meter ned. Han førte tilsyn med arbejdet. De gange, han så på arbejdet, kom kablerne ned i 1 meters dybde. Han målte på kløften og anvendte sin fornemmelse for vanddybden og havbunden. Han havde stor tillid til den entreprenør, der udførte arbejdet, da denne havde en stor del af sin indtægt fra Odense Havn. Der blev gravet i en lige linie ud til det første fyr.

Grunden til, at det fremgår af Odense Havns brev til Fiskerikontrollen, at kablet blev lagt i ½ til 1 meters dybde, var, at de ville være sikre på, at de, der måtte finde på at færdes på stedet, ikke kom længere ned end ½ meter. Det var for at have en ekstra sikkerhedsmargin.

Kablerne var markeret med både på masten og på fyr 15. Linien kunne også ses fra land. Båkemarkeringerne var til for at vise sejlrenden. Myndighederne kunne også stille krav om båkemarkering af kabler, hvis de gik på tværs af en sejlrende. Et sådant krav blev ikke stillet vedrørende disse kabler, da de ikke gik på tværs af sejlrenden.

Der var ham bekendt ikke ler i undergrunden, men gytje. Han husker ikke, at der var andet end sand på stranden. Ved spuling i gytje slækker det selv til. Ham bekendt spulede de ikke i ler. Der blev ikke lagt markeringsbånd i vandet. Han tror heller ikke, at markeringsbånd blev lagt inde på land.

Arbejdet varede ialt et års tid. Gravearbejdet tog nok 5 dage. Han kom på tilsyn omkring 3 gange om ugen. Første gang, han var på tilsyn, var der lagt kabel 20 - 30 meter ud i fjorden.

Ove Motzkus har forklaret, at han er 72 år og uddannet maskinarbejder. Han har arbejdet for Dræby Landvindingslag i omkring 15 år ca. 200 timer om året. Hans arbejde bestod i at vedligeholde to pumper. Han kom ca. hver anden dag. Han kunne se, hvis der var noget galt med diget, og så kontaktede han H. J. Ellekilde. Han har set masten, men han har ikke set, at der var et kabel, der gik ned i jorden fra mastefoden.

Diget skulle reetableres, da det var vasket væk. Det skulle laves med ler, sten og jord. Han skaffede marksten fra landmænd. Der skulle lægges grus og ler mellem stenene. Han talte med gravemesteren om at tage ler og grus fra fjorden ved lavvande. Gravemesteren spurgte ikke ham, om der var kabler på stedet. Han har ikke set, at der blev gravet dybere end ca. 60 cm.

Hvis han under arbejdets udførelse havde set noget, der var uhensigtsmæssigt, ville han have talt med H. J. Ellekilde om det. På det pågældende sted lå omkring 3 både for svaj, og andre både lå på stranden.

Per Nielsen har forklaret, at han var ansat som gravemester hos Entreprenørgården Munkebo A/S i juni 2007. Han var sammen med Torben Harder ude for at besigtige stedet og tale om, hvilket arbejde, der skulle udføres.

De store huller i diget skulle repareres. Jorden, de skulle bruge dertil, skulle han trække op fra kysten. Han gravede nok 1 - 1½ meter ned for at hente fyldmateriale. Det varierede meget, hvor dybt han gravede. Det afhang af størrelsen på hullerne i diget.

Ved fyret skulle der rimelig meget jord til, da der var store huller. På det sted kan han have gravet 1½ meter ned. Han bemærkede masten/fyrtårnet, men bemærkede ikke noget kabel ved mastens fod. Han bemærkede ikke, at et kabel blev gravet over under arbejdet, som varede 10 - 15 dage.

Han havde næsten daglig kontakt med Ove Motzkus, der gerne ville se, hvad der blev lavet. Han hørte om det overgravede kabel 2 - 3 uger efter, at de var færdige med arbejdet. Der lå småbåde på stedet.

Anbringender.

Sagsøgeren har til støtte for sin påstand blandt andet anført, at kabelskaden kunne udbedres på tre måder, og at sagsøgeren valgte den alternative løsning, fordi man ikke fandt metoden med reparation af de overgravede kabler forsvarlig eller holdbar.

Skønsmanden har anset den alternative løsning for yderst rimelig, og det bestrides, at der kan rettes berettigede indsigelser mod størrelsen af de indtalte erstatningskrav.

Med hensyn til ansvarsgrundlaget gøres det gældende, at de sagsøgte som henholdsvis bygherre og entreprenør er solidarisk ansvarlig for den skete skade med overgravning af søkablerne.

Dræby Landvindingslag er ansvarlig, fordi man har iværksat arbejdet uden at indhente de fornødne tilladelser hertil fra Kystdirektoratet og uden at instruere entreprenøren i, hvorledes arbejdet skulle udføres. Endvidere har Dræby Landvindingslag forsømt udtrykkeligt at henlede Entreprenørgården Munkebo A/S's opmærksomhed på tilstedeværelsen af søkablet, som var tydeligt markeret i marken, og som Dræby Landvindingslag ikke kan have undgået at have haft kendskab til også under hensyntagen til den tinglyste deklaration.

I relation til Entreprenørgården Munkebo A/S gøres det særligt gældende, at denne som entreprenør burde vide, at man ikke uden tilladelse måtte indvinde materialer fra forstranden, og at han som entreprenør derfor ikke burde have gravet på forstranden uden at sikre sig, at der var indhentet tilladelse hertil. Endvidere gøres det i relation til Entreprenørgården Munkebo A/S gældende, at heller ikke denne sagsøgte kan have undgået at se, at masten ved digefoden ud mod forstranden var startstedet for et søkabel, idet det tydeligt var markeret, at søkablet fra masten havde retning ud over forstranden, hvor Entreprenørgården Munkebo A/S derfor ikke burde have gravet uden at tage særlige forholdsregler til at undgå en overgravning af kablerne.

I retspraksis gælder et skærpet culpaansvar ved overgravning af kabler, og der er i retspraksis hjemmel til at dømme bygherre og entreprenør solidarisk.

Til støtte for den alternative påstand gøres det gældende, at de sagsøgte i fald, der ikke kan pålægges dem solidarisk ansvar, bør dømmes alternativt, og det gøres gældende, at i hvert fald Entreprenørgården Munkebo A/S som entreprenør og den, der fysisk har forvoldt skaden, ved overgravning under alle omstændigheder bør dømmes.

Det bestrides, at sagsøgeren har udvist egen skyld. De overgravede kabler var ikke omfattet af ledningsejerloven, og der er derfor ikke i den forbindelse udvist nogen forsømmelse fra sagsøgerens side, hvortil kommer, at ingen af de sagsøgte har forespurgt i LER.

Begge de sagsøgte har endvidere forsømt at indhente fornøden tilladelse til gravearbejdet hos Kystdirektoratet og handlede i strid med kystbeskyttelseslovens § 16 og 16 A, hvorfor de ikke kan påberåbe sig det hypotetiske indhold af en tilladelse, som de aldrig søgte og derfor ikke fik.

Etableringen af det pågældende ledefyrssystem er sket i nøje overensstemmelse med de fra ministeriet meddelte tilladelser, og det er ikke korrekt, at der ikke er sket indberetning herom til Farvandsdirektoratet, jf. korrespondancen mellem Odense Havn og Farvandsdirektoratet.

Det bestrides, at sagsøgeren har forsømt at nedgrave kablet til forsvarlig dybde, da kablerne er nedspulet i en dybde af 1 meter, og for at forøge sikkerhedsmarginen har Odense Havn til Fiskerikontrollen oplyst, at kablerne lå mellem ½ og 1 meter nede. Der er ingen sejlrende og foregår ingen sejlads der, hvor ledefyrssystemet er placeret.

Det fremgår af fotobilagene til skønsmandens erklæring af 2. februar 2010, at masten fremtræder meget klart i marken som en del af ledefyrssystemet med tydelig markering af, at der fører et kabel fra mastefoden direkte ud i retning mod vandet og dermed ud mod det sted, hvor kabelovergravningen fandt sted. Endvidere fremgår det af den tinglyste deklaration, at masten er en ledefyrmast, som tilhører Odense Havn.

De sagsøgte har på denne baggrund haft al mulig anledning til at rette forespørgsel til Odense Havn om evt. forekomst af kabler i området, inden det ulovlige og uansøgte gravearbejde blev iværksat.

Dertil kommer, at stærkstrømsreglementet ikke er gældende i forhold til søkabler.

Sagsøgte Dræby Landvindingslag har til støtte for sin påstand i forhold til Odense Havn blandt andet anført, at det bestrides, at skaden på sagsøgerens kabel kan henføres til fejl eller forsømmelser begået af det sagsøgte landvindingslag, ligesom det bestrides, at dette selskab på andet grundlag skulle have pådraget sig ansvar herfor over for sagsøgeren.

Det bestrides, at der ved de udførte arbejder er handlet i strid med gældende kystbeskyttelseslovgivning, hvortil bemærkes, at denne lovgivning ikke hverken direkte eller indirekte regulerer forhold, der kan eller bør indgå i vurderingen af, om de sagsøgte har handlet ansvarspådragende.

Det beskadigede kables eksistens og placering har været ukendt for det sagsøgte landvindingslag og er ikke markeret hverken i LER, det pågældende søkort eller i den deklaration, der hjemler Odense Havn ret til at anbringe en mast på 3. mands ejendom.

Havnen har heller ikke på anden vis givet Dræby Landvindingslag oplysninger om ledningerne eller markeret disse, der lå i en meget lille og upåregnelig dybde, hvilket ikke ses at være i overensstemmelse med stærkstrømsreglementet.

Det bestrides, at mastefodens konstruktion og placering af rørføringen på denne skulle give en sådan indikation for kablets beliggenhed, at det kan tilregnes de sagsøgte som en forsømmelse, at der ikke opstod mistanke om, at ledningen førte strømforsyning fra masten og ikke til denne eller til den nærliggende elmast.

Det gøres gældende, at Odense Havn som følge af egen uagtsomhed selv må bære ansvaret for følgerne af skaden, idet Odense Havn har forsømt at gennemføre registrering af ledningerne i LER eller indberettet disse til Farsandsdirektoratet med henblik på optagelse på søkort. Odense Havn har videre alene nedgravet kablerne i en meget lille dybde og har på denne baggrund accepteret risikoen for skadelige påvirkninger, hvortil bemærkes, at skaden ikke ses at være indtruffet på søterritoriet.

I det omfang det sagsøgte landvindingslag måtte blive dømt som hæftende for mulige fejl begået af det medsagsøgte entreprenørselskab, gøres det gældende, at landvindingslaget har fuld regres mod entreprenørselskabet, der har fået overladt arbejdet i selvstændig entreprise og selv i enhver henseende har tilrettelagt arbejdsmetode m.v.

Det er i strid med stærkstrømsbekendtgørelsen, at der ikke er nedlagt markeringbånd, hvortil kommer, at kablet alene er lagt i en skovldybde. Der har ikke været pligt til at undersøge tingbog eller lignende henset til, at der blev arbejdet på privat grund. Det er Odense Havns ansvar at fortælle omverdenen, at der ligger et kabel på stedet, hvor det ikke kan forventes at være.

Dræby Landvindingslag har i forhold til Entreprenørgården Munkebo A/S blandt andet anført, at det bestrides, at landvindingslaget på nogen måde har foretaget projektering. Arbejdet med udbedring af digeskader er i det hele overladt til Entreprenørgården, der selv tilrettelagde og planlagde arbejdets udførelse og selv valgte, hvilke maskiner, der skulle anvendes til arbejdet. Der var tale om en simpel opgave, hvorfor der ikke har været grund til tilsyn, og der er derfor ikke grundlag for at pålægge et særligt projektansvar.

Det bestrides, at digelaget på nogen måde skulle have givet Entreprenørgården Munkebo A/S anledning til at tro, at sædvanlige undersøgelser kunne undlades eller iøvrigt har givet udtryk for, at der i området ikke lå kabler, hvortil særligt bemærkes, at H. J. Ellekilde ikke har bekræftet, at han skulle have sagt til Torben Harder, at der ikke var noget at passe på.

Entreprenørgården Munkebo A/S har til støtte for sine påstande blandt andet anført, at Entreprenørgården Munkebo A/S efter den almindelige culpanorm ikke har handlet ansvarspådragende i anledning af overgravningen af sagsøgerens søkabel i sommeren 2007, og at sagsøgerens bevisbyrde for det modsatte ikke er løftet.

Det gøres i den forbindelse gældende, at sagsøgeren har forsømt at registrere søkablet i LER og på søkortet, samt at sagsøgeren i den tinglyste deklaration har forsømt at angive søkablets placering. Dertil kommer, at sagsøgeren iøvrigt har forsømt at markere søkablet og at nedgrave det til forsvarlig dybde.

Kystdirektoratet har ingen viden haft om søkablet, og de af direktoratet for-

valtede regler om kystsikring m.v. søger i øvrigt ingenlunde at værne sagsøgerens interesser (ingen schutzzweck), ligesom ingen regler om kystsikring m.v. er tilsidesat af Entreprenørgården Munkebo A/S.

Entreprenørgården Munkebo A/S havde af den projekterende bygherre, Dræby Landvindingslag, fået klar besked på, at der ingen nedgravede kabler fandtes i området, hvortil kommer, at ledningsføringen ved mastefoden kunne indikere, at mastens signalfunktion fik strøm fra land, men ikke at der fra masten løb et søkabel ud til ledefyret i fjorden.

Entreprenørgården Munkebo A/S har herefter ingen reel mulighed og ingen anledning haft til at foretage yderligere undersøgelser i relation til nedgravede kabler, og Entreprenørgården Munkebo A/S har i det hele gjort, hvad der kunne forventes af en udførende entreprenør under disse omstændigheder.

Dertil kommer, at den indtrufne skade under disse konkrete omstændigheder ikke udgør en påregnelig følge af Entreprenørgården Munkebo A/S's handlinger.

Hvis retten måtte finde, at Entreprenørgården Munkebo A/S har handlet ansvarspådragende, gøres det gældende, at sagsøgeren har udvist retsfortabende, subsidiært erstatningsreducerende egen skyld, idet sagsøgeren har for sømt at registrere søkablet i LER og på søkortet, at orientere de berørte lodsejere om søkablet, at nedgrave kablet til forsvarlig dybde og at opsætte markering ved kablet til trods for, at kablet var nedgravet i et område, hvor der fandtes diger, og hvor arbejde med vedligehold af diger således pågik, og hvor en vis skibstrafik fandt sted.

Med hensyn til kravets opgørelse gøres det gældende, at sagsøgeren i det hele stod for at sløjfe de strømførende søkabler i området for at overgå til solcelledrevne fyr, og at sagsøgeren derfor intet reelt tab har lidt ved den fremrykkede udskiftning foranlediget af søkablets overgravning i sommeren 2007. Herudover tiltrædes opgørelsen af sagsøgerens krav rent talmæssigt.

I fald retten måtte finde, at Entreprenørgården Munkebo A/S skal betale erstatning til sagsøgeren, gøres det gældende, at denne erstatning endeligt må bæres af Dræby Landvindingslag, der som projekterende bygherre og landvindingslag lå inde med den nødvendige know-how i relation til renovering af diget og følgelig dikterede overfor Entreprenørgården Munkebo A/S, hvordan arbejderne skulle foretages.

Dræby Landvindingslag har anerkendt, at den del af projekteringen, der angik indhentelse til evt. tilladelser fra offentlige myndigheder skulle varetages af laget, der havde instruktionsmyndighed overfor Entreprenørgården Munkebo A/S og som bygherre førte tilsyn med Entreprenørgården Munkebo A/S's arbejde.

Dræby Landvindingslag var som stedligt landvindingslag bestående af de relevante lodsejere nærmest til at kende til evt. nedgravede kabler og dermed også nærmest til at foretage undersøgelser heraf, men Dræby Landvindingslag foretog ingen som helst undersøgelser, men bekræftede, at der ikke var noget at passe på på stedet.

Dertil kommer, at nedlæggelse af kablerne uden markeringsbånd er i strid med stærkstrømsreglementet.

Rettens begrundelse og resultat.

Efter bevisførelsen lægges det til grund, at Dræby Landvindingslag ved H.J.Ellekilde overdrog opgaven med udbedring af skaderne på diget til Entreprenørgården Munkebo A/S uden at gøre nogen bemærkninger om forhold, som Entreprenørgården Munkebo A/S skulle være opmærksom på, selvom H.J.Ellekilde var bekendt med den synlige mast på stedet og med, at der var lys i denne, samt at dette havde en sammenhæng med de øvrige fyr i fjorden, ligesom han var bekendt med, at Entreprenørgården Munkebo A/S ville tage fyldmateriale fra havbunden.

Det lægges endvidere til grund, at Entreprenørgården Munkebo A/S herefter udførte gravearbejdet uden forinden at foretage nogen former for undersøgelser vedrørende mulige kabler i området trods den synlig mast, og efter forklaringen fra Per Nielsen lægges det til grund, at han i forbindelse med, at han skulle trække fyldmateriale til diget op fra kysten, gravede 1-1½ meter ned, og at han ved masten kan have gravet 1½ meter ned, da der skulle meget fyldmateriale til på det sted, fordi hullerne i diget på det sted var store.

Under disse omstændigheder må såvel Dræby Landvindingslag som Entreprenørgården Munkebo A/S anses for at have handlet culpøst i en sådan grad, at de er solidarisk erstatningsansvarlige overfor Odense Havn i anledning af den påregnelige overrivning af kablerne, der fandt sted under gravearbejdet i nærheden af masten.

Efter bevisførelsen er der ikke grundlag for at antage, at der er begået sådanne fejl af Odense Havn i forbindelse med Odense Havns nedlægning af kablerne eller manglende registrering af disse eller på anden vis, at erstatningsansvaret på grundlag af egen skyld skal nedsættes eller bortfalde.

Odense Havns tab i anledning af søkablernes overgravning fastsættes til 191.435,59 kr. svarende til udbedringsomkostningerne ved den af Odense Havn foretagne alternative udbedring, da denne løsning samlet set efter skønsmandens erklæringer ikke kan antages at have været dyrere end splejsning af kablerne, og da der ikke efter bevisførelsen i øvrigt er grundlag for at antage, at Odense Havn var i gang med generelt at overgå til solcelledrevne fyr.

Odense Havns principale påstand tages derfor til følge.

I det indbyrdes forhold mellem de sagsøgte må ansvaret for det passerede efter de ovenfor anførte omstændigheder fordeles ligeligt med halvdelen til hver, og de sagsøgte indbyrdes friholdelsespåstande tages derfor delvist til følge.

Med sagens omkostninger i forholdet mellem sagsøgeren og de sagsøgte forholdes som nedenfor bestemt med bemærkning, at 4.900 kr. udgør udgift til retsafgift, 37.500 kr. udgør udgift til advokatbistand ekskl. moms og 39.836 kr. vedrører udgift til syn og skøn ekskl. moms.

Ved omkostningsafgørelsen er der lagt vægt på sagens karakter og udfald sammenholdt med de involverede værdier, og at der har været afholdt syn og skøn.

I forholdet mellem de sagsøgte skal sagens omkostninger, som de er dømt til at betale solidarisk, endeligt betales med halvdelen af hver, mens sagens omkostninger mellem de sagsøgte iøvrigt ophæves. Der er herved lagt vægt på sagens udfald.

T h i k e n d e s f o r r e t :

De sagsøgte, Dræby Landvindingslag og Entreprenørgården Munkebo A/S, skal solidarisk til sagsøgeren, Odense Havn, inden 14 dage betale 191.435,59 kr. med procesrente af 150.224 kr. fra sagens anlæg og af 41.211,59 kr. fra den 6. oktober 2008 til betaling sker.

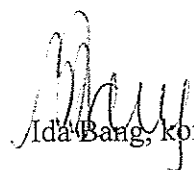
Inden samme frist skal de sagsøgte solidarisk betale sagens omkostninger til sagsøgeren med 82.236 kr.

De sagsøgte skal i det indbyrdes forhold mellem dem hver især betale halvdelen af det beløb, herunder renter og omkostninger, som de er dømt til solidarisk at betale sagsøgeren.

Ingen af de sagsøgte skal i øvrigt betale sagsomkostninger til den anden sagsøgte.

Karin Bøgh Pedersen
Dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Odense, den 11. november 2010.

Ida Bang, kontorfuldmægtig